

PODKARPACKIE
przestrzeń otwarta
Dofinansowano ze środków budżetu
Województwa Podkarpackiego

Bardzo Młoda Kultura 2025 Diagnoza lokalna — województwo podkarpackie

Operator wojewódzki
Centrum Kulturalne w Przemyśle

Opracowanie:
dr Wojciech Broszkiewicz

— Przemyśl, 2025 —

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

BARDZO
MŁODA KULTURA
woj. podkarpackie

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu
Narodowego Centrum Kultury: Bardzo Młoda Kultura 2023–2025

Spis zawartości

Wstęp.....	3
1. Notka metodologiczna.....	4
2. Notesy kultury	5
2.1 Notesy kultury – dane socjodemograficzne badanej młodzieży	5
2.1 Notesy kultury – chmury słów	12
2.3 Notesy kultury – ogólny obraz uczestnictwa w kulturze badanej młodzieży	21
3. Spacery badawcze	22
4. Panele dyskusyjne.....	24
5. Podsumowanie diagnoz lokalnych.....	25
Zakończenie	26
Spis rysunków, wykresów i zestawień	28

Wstęp

Program Bardzo Młoda Kultura – zgodnie z ideą sformułowaną przez Narodowe Centrum Kultury – zakłada *wykorzystywanie metod edukacji kulturowej do animowania zmian społecznych przyczyniając się do kreatywnego, sprawczego i innowacyjnego działania młodzieży, a także kształtowania u niej postaw oraz umiejętności: współpracy, zaufania społecznego i odpowiedzialności*. Główny cel Programu, którym jest rozwój podmiotowego uczestnictwa w młodzieży w kulturze ma zostać osiągnięty dzięki rozwojowi umiejętności młodzieży w zakresie krytycznego i twórczego uczestnictwa w kulturze, wspieraniu podmiotowości i umacnianiu tożsamości społeczności lokalnych w perspektywie nasilonego procesu interakcji kultur, wspieraniu twórczego i wrażliwego na lokalne konteksty społeczne wykorzystania wartości dziedzictwa kulturowego wspólnot lokalnych.¹

W ramach Programu przewidziano wsparcie partnerstw mających za zadanie realizację inicjatyw skierowanych do młodzieży i będących odpowiedzią na zapotrzebowanie młodych osób w zakresie uczestnictwa w kulturze. W ramach BMK przewidziano również realizację badań diagnostycznych, w tym diagnoz lokalnych, których efektem jest niniejszy Raport.

Opracowanie to zawiera krótką informację o wytycznych, które ukierunkowały podjęte zabiegi badawcze, a także omówienie poszczególnych aspektów tychże badań tj. *Notesów kultury* sporządzonych przez młodych uczestników lokalnych inicjatyw, *Spacerów badawczych* odbytych przez młodzież w towarzystwie realizatorów projektów, a także resume *Paneli* i *Podsumowań*, które wieńczyły te działania. Do Raportu dołączono także cztery załączniki zawierające szczegółowe materiały badawcze pozyskane od wszystkich jedenastu realizatorów partnerstw.

¹ NCK, Bardzo Młoda Kultura, <https://www.nck.pl/dotacje-i-stypendia/dotacje/programy-dotacyjne-nck/bardzo-mlada-kultura> (Dostęp 30.09.2025).

1. Notka metodologiczna

Wytyczne Narodowego Centrum Kultury (NCK) wobec badań diagnostycznych na poziomie lokalnym skierowane do realizatorów partnerstw:

1) Notes kultury

Założenie: młodzież przez tydzień (każdego dnia) zapisuje swoje sposoby kontaktu z kulturą (min. 20 wypełnień w przypadku 10 inicjatyw, tj. min. 2 osoby reprezentujące każde z przedsięwzięć), w formie: papierowej lub on-line (<https://noteskultury.nck.pl>).

Cel: rozpoznanie sposobów uczestnictwa młodzieży w kulturze

Czas realizacji – tydzień

2) Spacer badawczy

Założenia: młodzież jako przewodnicy; miejsca wspólnego przebywania i czasu wolnego; okazja do dyskusji o potrzebach związanych; z czasem wolnym i uczestnictwem w kulturze; obserwacje, zdjęcia, rozmowy, mapy miejsc (liczba uczestników: 4-15 osób + koordynatorzy).

Cel: rozpoznanie i rozmowa o sposobach uczestnictwa w kulturze i miejscach spędzania czasu wolnego przez młodych ludzi.

3) Panel dyskusyjny

Założenia: spotkanie młodzieży i realizatorów projektów; wspólna interpretacja danych ze spacerów i notesów kultury; rozpoznanie potrzeb młodzieży i barier w ich realizacji.

Cel: podsumowanie rezultatów zastosowanych działań, rozmowa o potrzebach i uczestnictwie w kulturze młodych ludzi.

Efekt: szczegółowa notatka zawierająca poruszaną tematykę (problemy), przykładowe wypowiedzi i dokumentację przebiegu spotkania

4) Podsumowanie

Założenia: opracowanie składające się z 2 części, tj. (1) Podsumowanie diagnozy, w tym: mapowanie zasobów instytucjonalnych; opis uczestnictwa lokalnej młodzieży w kulturze; opis zaangażowania młodzieży w badania i analizę danych oraz (2) Wytyczne do realizacji projektu (objętość: ok. 500 słów, tj. ok. 1,5 strony).

Powyższe zagadnienia wynikają wprost z prezentacji zawierającej wytyczne do badań pt. *Działania badawcze w programie Bardzo Młoda Kultura 2023-2025*, Radziejowice, 17 kwietnia 2023 r., opracowanych przez Justynę Nowakowską, tj. przedstawicielkę Działu Badań i Analiz NCK i w niezmienionej formie obowiązywały również w 2025 r.

W ramach badań diagnostycznych zrealizowanych wśród realizatorów inicjatyw w województwie podkarpackim w 2025 r. uzyskano 38 Notesów kultury od młodych przedstawicieli wszystkich 10 projektów; pozyskano komplet notatek ze Spacerów badawczych oraz Paneli dyskusyjnych. Ponadto zgromadzono Podsumowania badań terenowych również ze wszystkich działań przeprowadzonych w ramach tegorocznej edycji BMK na Podkarpaciu.

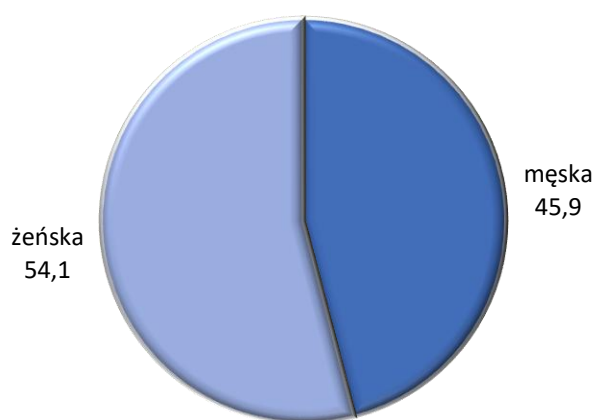
2. Notesy kultury

2.1 Notesy kultury – dane socjodemograficzne badanej młodzieży

W analizie wypowiedzi uzyskanych w ramach badań z wykorzystaniem Notesów kultury uwzględnione zostały takie aspekty jak rodzaj partycypacji w kulturze, tj. bierny (polegający na odbieraniu treści kultury) i aktywny (oznaczaający tworzenie tego typu przekazów), jak również towarzystwo oraz czas poświęcany na wspomniane uczestnictwo. Wzięto przy tym pod uwagę także takie czynniki potencjalnie różnicujące udział w kulturze jak: płeć, wiek, miejsce zamieszkania oraz rodzaj dnia. Zabieg ten pozwolił na stworzenie tzw. chmur słów wskazujących na intensywność pojawiania się w otrzymanych wypowiedziach poszczególnych pojęć oraz określenie znaczenia wspomnianych tzw. zmiennych niezależnych dla przejawów uczestnictwa badanej młodzieży w kulturze.

Spośród młodzieży, która uczestniczyła w inicjatywach realizowanych w ramach BMK w 2025 r. w województwie podkarpackim w badaniach diagnostycznych wzięło udział 38 młodych osób, które przez tydzień w Notesach kultury prowadziły zapisy swojej aktywności związanej z odbiorem i tworzeniem treści kulturowych. Większość w tzw. próbie badawczej stanowiły dziewczyny (ok 54%) wobec ok. 46% chłopaków, przy czym taka dysproporcja wydaje się być charakterystyczna w kontekście uczestnictwa w zorganizowanych formach aktywności kulturowej – por. Wykres 1.

*Wykres 1 Płeć uczestników badań zrealizowanych za pomocą Notesów kultury w ramach BMK w woj. podkarpackim w 2025 r.
(Dane w %, N=37)*

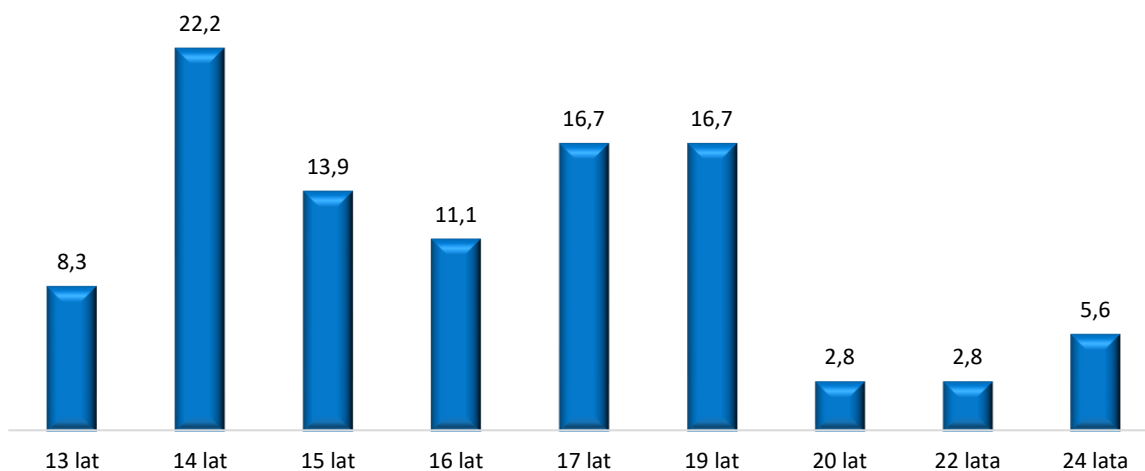

*Pominięto brak danych N=1.
Źródło: badania własne.

Uczestnikami badań były najczęściej osoby w wieku 14 lat (ok 22%). Znaczną część respondentów stanowiły osoby w wieku 17-stu oraz 19-stu lat (po ok. 17%). Ponadto były to także młode osoby w wieku 15 lat (ok. 14%), 16 lat (ok. 11%), jak również 13 lat (ok. 8%). Mniej licznie reprezentowane były tu osoby w wieku 24 lat (ok. 6%) oraz w wieku 20-stu lat i 22-u lat (po ok. 3%). Taka struktura wieku badanych może świadczyć o tym, że działania podejmowane w ramach poszczególnych inicjatyw były kierowane dokładnie do grupy docelowej założonej w Programie BMK – por. Wykres 2.

2. Notesy kultury

Wykres 2 Wiek uczestników badań zrealizowanych za pomocą Notesów kultury w ramach BMK w woj. podkarpackim w 2025 r.
(Dane w %, N=36)*

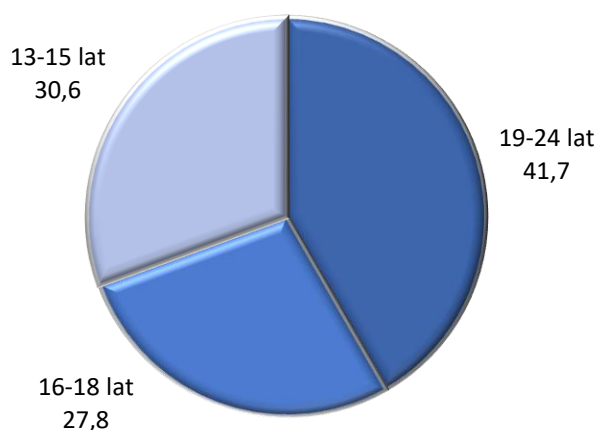

*Pominięto brak danych N=2.

Źródło: badania własne.

Z uwagi na niedużą liczbę badanych osób w celach analitycznych respondenci zostali pogrupowani ze względu na wiek w trzy kategorie wiekowe, tj. 13-15 lat (ok. 31%), 16-18 lat (ok. 28%) oraz 22-24 lata (ok. 42%). Taki przedział wiekowy, jest zgodny z założeniami przyjętymi w regulaminie Programu BMK, tzn. wyraża dążność do tego, aby inicjatywy były kierowane głównie do młodzieży, a raczej nie do dzieci, a tym bardziej do osób dorosłych. Należy przy tym podkreślić, iż zarówno dzieci, jak i osoby dorosłe mogą również być beneficjentami efektów realizowanych inicjatyw, np. jako członkowie społeczności lokalnych. Jednakże główny akcent w tym względzie powinien być położony na aktywizację kulturową młodzieży, jako specyficznej kategorii społecznej – por. Wykres 3.

Wykres 3 Przedziały wiekowe uczestników badań zrealizowanych za pomocą Notesów kultury w ramach BMK w woj. podkarpackim w 2025 r.
(Dane w %, N=36)*

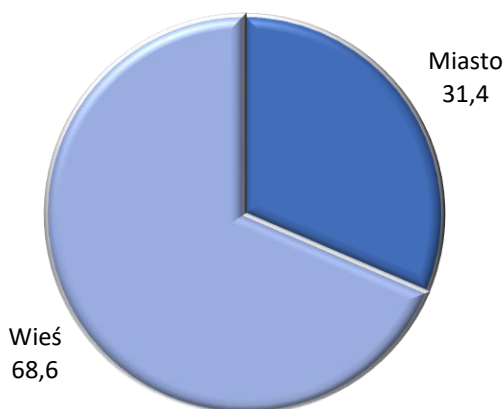

*Pominięto brak danych N=2.

Źródło: badania własne.

Ponadto jak ustalono, zdecydowana większość młodych autorów Notesów kultury, to osoby mieszkające na wsi, tj. ok. 69%, wobec ok. 31% mieszkańców miast – por. Wykres 4.

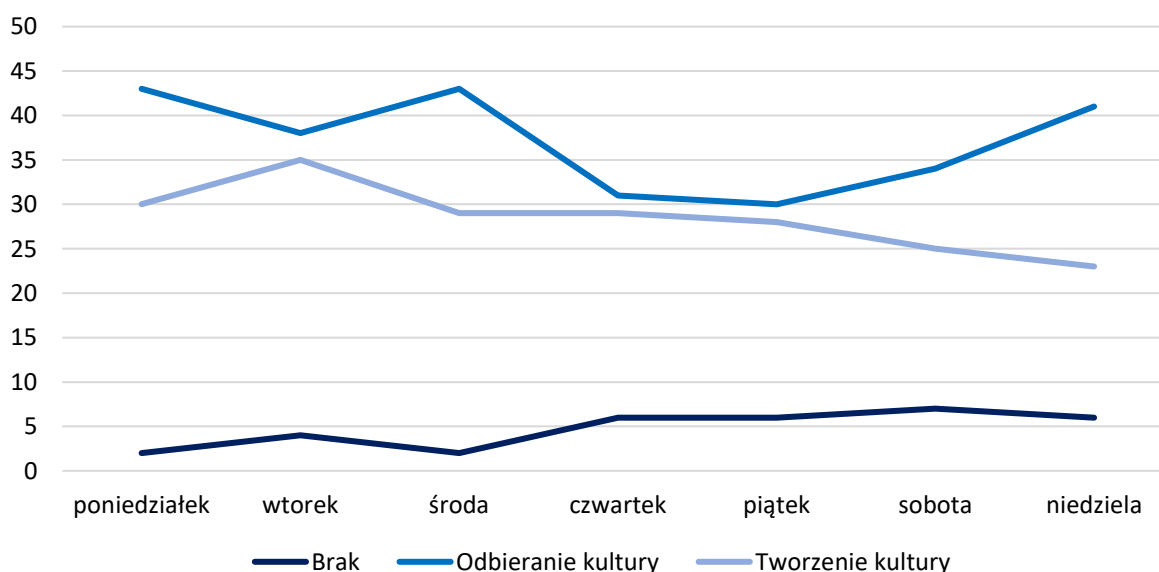
Wykres 4 Miejsce zamieszkania uczestników badań zrealizowanych za pomocą Notesów kultury w ramach BMK w woj. podkarpackim w 2025 r.
(Dane w %, N=35)*

*Pominięto brak danych N=3.
Źródło: badania własne.

Analiza wszystkich wypowiedzi dotyczących biernej lub czynnej formy uczestnictwa w kulturze wykazała, że bez względu na dzień tygodnia odbieranie treści kulturowych przeważa nad ich tworzeniem. Szczególnie wyraźna przewaga biernego uczestnictwa w kulturze nad czynnym jest widoczna w przypadku poniedziałku, środy, ale także soboty i niedzieli. Co więcej właśnie w te weekendowe dni rozbieżność ta, na korzyść odbierania przekazów kulturowych nad ich tworzeniem jest zdecydowanie największa. Może to sugerować, że czas spędzony w szkole, bardziej niż ten w domu w wolne dni sprzyja nie tylko obiorowi treści kultury, ale także aktywności kulturowej – por Wykres 5.

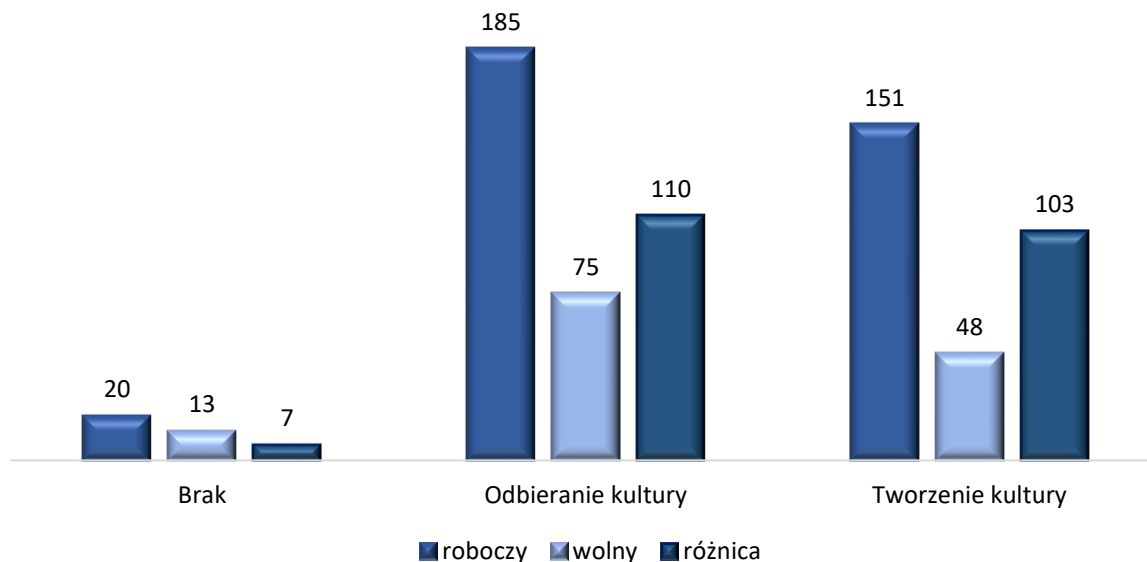
Wykres 5 Bierne i czynne uczestnictwo w kulturze badanej młodzieży w poszczególnych dniach tygodnia
(Liczba wskazań poszczególnych aktywności lub ich braku)*

*Dane nie sumują się do ogólnej liczby uczestników badań, ponieważ mogli oni wskazywać na większą niż 1 formę uczestnictwa (biernego lub czynnego).
Źródło: badania własne.

Ujęcie dni tygodni w sposób skumulowany, tj. w podziale na tzw. dni robocze, tzn. od poniedziałku do piątku oraz weekendowe, tj. soboty i niedziele dobitnie pokazało, że odbiór treści kulturowych zdecydowanie przeważa nad ich tworzeniem. Przy czym różnica w dni robocze jest nieco większa, niż w dni wolne. Jak również widać, tworzenie kultury jest intensywniejsze w dni powszednie, niż w dni wolne – por. Wykres 6.

Wykres 6 Uczestnictwo badanej młodzieży w kulturze wg typu dnia tygodnia (roboczy, tj. pn. -pt. oraz wolny, tj. sob. i nd.) wraz z różnicą pomiędzy aktywnością w dniach roboczych i wolnych (Liczba wskazań poszczególnych aktywności lub ich braku)*

*Dane nie sumują się do ogólnej liczby uczestników badań, ponieważ mogli oni wskazywać na większą niż 1 formę uczestnictwa (biernego lub czynnego).
Źródło: badania własne.

Prawie połowa spośród Uczestników badań zrealizowanych za pomocą Notesów kultury zadeklarowała, że w trakcie analizowanego tygodnia codziennie miała styczność z różnorodnymi treściami kultury (18 osób spośród 38 ogółu respondentów). W pozostałych przypadkach było to sześć dni w tygodniu (4 wskazania), pięć dni (1 wskazanie), cztery dni (6 wskazań), trzy dni (4 wskazania), 2 dni (1 wskazanie) oraz jeden dzień (2 wskazania). Wśród Uczestników badań, którzy zadeklarowali, iż codziennie mieli kontakt z przekazami kulturowymi przeważały dziewczyny (11 na 19 osób), mieszkające na terenach wiejskich (11 na 19 osób) oraz w wieku 14-17 lat (10 na 19 osób). Ponadto dwoje respondentów uznało, że w ciągu tygodnia nie miało kontaktu z żadnymi treściami kulturowymi.* Brak tego typu doświadczenia najczęściej, jak wynika z uzyskanych danych, miał miejsce szczególnie często w czwartek i w sobotę, i prawie równie często w piątek. W tym kontekście przeważnie dotyczy to respondentów, tj. chłopców w wieku 16-19 lat – por. Zestawienie 1.

* Wzięcie jednakże pod uwagę „zanurzenie” młodzieży w tzw. infosferze może sugerować, że w tych dwóch przypadkach problemem było zakwalifikowanie poszczególnych aktywności jako przejawu konsumpcji treści kulturowych albo też, w przypadku bardziej kategorycznej interpretacji takiego wyniku można przyjąć, że w grę wchodzi brak rzetelnego potraktowania niniejszych badań. Jak widać w przypadku danych dotyczących zarówno odbierania, jak i tworzenia treści kulturowych braki danych pojawiają się w przypadku przeważnie starszych, niż młodszych respondentów.

2. Notesy kultury

Zestawienie 1 Częstotliwość odbioru treści kulturowych przez badaną młodzież w poszczególnych dniach tygodnia

Lp.	ID	Płeć	Wiek	Miejsc	Pon.	Wt.	Śr.	Czw.	Pt.	Sob.	Nie.	Ogółem
1	19	K	13	W	x	x	x	x	x	x	x	7
2	38	M	13	M	x	x	x	x	x	x	x	7
3	1	K	14	W	x	x	x	x	x	x	x	7
4	2	K	14	W	x	x	x	x	x	x	x	7
5	4	K	14	W	x	x	x	x	x	x	x	7
6	6	K	14	W	x	x	x	x	x	x	x	7
7	7	K	14	W	x	x	x	x	x	x	x	7
8	20	K	14	W	x	x	x	x	x	x	x	7
9	18	M	15	W	x	x	x	x	x	x	x	7
10	37	K	15	W	x	x	x	x	x	x	x	7
11	35	K	16	W	x	x	x	x	x	x	x	7
12	14	K	17	M	x	x	x	x	x	x	x	7
13	15	K	17	M	x	x	x	x	x	x	x	7
14	36	M	17	W	x	x	x	x	x	x	x	7
15	5	M	19	W	x	x	x	x	x	x	x	7
16	32	K	24	M	x	x	x	x	x	x	x	7
17	25	M	b.d.	b.d.	x	x	x	x	x	x	x	7
18	26	M	b.d.	b.d.	x	x	x	x	x	x	x	7
19	3	K	14	W	x	x	x	x	x		x	6
20	17	K	14	W	x	x	x	x	x		x	6
21	11	M	19	M	x		x	x	x	x	x	6
22	12	M	19	M	x	x	x		x	x	x	6
23	27	K	15	W	x	x	x		x		x	5
24	28	K	15	W	x	x	x			x		4
25	29	K	15	W	x	x	x		x			4
26	23	M	16	W	x		x	x			x	4
27	10	M	19	W		x	x		x		x	4
28	16	M	22	M	x			x		x	x	4
29	34	K	24	M			x	x	x	x		4
30	8	K	13	W	x	x	x					3
31	22	M	16	M	x			x		x		3
32	21	K	17	W	x	x	x					3
33	24	M	17	W	x	x	x					3
34	9	M	19	W						x	x	2
35	33	M	16	W							x	1
36	31	M	17	M	x							1
37	13	M	19	M								0
38	30	b.d.	19	b.d.								0
Ogółem					38	38	38	38	38	38	38	x
Tak					32	28	31	25	26	25	28	
Nie					6	10	7	13	12	13	10	

Źródło: badania własne.

Codzienną aktywność twórczą, jak wynika z uzyskanych Notesów kultury, przejawiało 12-stu uczestników spośród 38 badanych ogółem. W przypadku 2 osób tego rodzaju działalność miała miejsce przez 6 dni. Osiem osób przyznało, że zajmowało się tworzeniem treści kulturowych przez 5 dni na przestrzeni tygodnia, trzy przez 4 dni, cztery przez 3 dni, dwie przez 2, a pięć, że przez 1 dzień. Najczęściej tworzeniem treści kulturowych badana młodzież zajmowała się we wtorki i czwartki (po 27 wskazań na 38 osób ogółem). Ponadto 2 osoby nie były wcale aktywne w omawianych sposób w ciągu analizowanego tygodnia. Brak omawianej tu aktywności najczęściej dotyczył niedzieli (18 wskazań),

2. Notesy kultury

a niewiele mniej tego typu deklaracji dotyczyło także soboty (tj. 17 wskazań). Można również zauważyć, że brak omawianej aktywności w sferze kultury nie był znacząco różnicowany przez płeć i miejsce zamieszkania respondentów, natomiast starsi uczestnicy badań, wyraźnie częściej niż młodszy przyznawali, że tworzą żadnych treści kulturowych – por. Zestawienie 2.

Zestawienie 2 Częstotliwość tworzenia treści kulturowych przez badaną młodzież w poszczególnych dniach tygodnia

Lp.	ID	Płeć	Wiek	Miejsce	Pon.	Wt.	Śr.	Czw.	Pt.	Sob.	Nie.	Ogółem
1	19	K	13	W	x	x	x	x	x	x	x	7
2	1	K	14	W	x	x	x	x	x	x	x	7
3	2	K	14	W	x	x	x	x	x	x	x	7
4	4	K	14	W	x	x	x	x	x	x	x	7
5	6	K	14	W	x	x	x	x	x	x	x	7
6	7	K	14	W	x	x	x	x	x	x	x	7
7	20	K	14	W	x	x	x	x	x	x	x	7
8	37	K	15	W	x	x	x	x	x	x	x	7
9	36	M	17	W	x	x	x	x	x	x	x	7
10	13	M	19	M	x	x	x	x	x	x	x	7
11	25	M	b.d.	b.d.	x	x	x	x	x	x	x	7
12	26	M	b.d.	b.d.	x	x	x	x	x	x	x	7
13	38	M	13	M	x	x	x	x	x	x		6
14	14	K	17	M	x	x		x	x	x	x	6
15	3	K	14	W		x		x	x	x	x	5
16	17	K	14	W	x	x	x	x		x		5
17	18	M	15	W	x		x	x	x		x	5
18	22	M	16	M	x	x	x		x	x		5
19	35	K	16	W	x	x	x		x	x		5
20	9	M	19	W	x	x	x	x	x			5
21	16	M	22	M	x	x	x	x	x			5
22	34	K	24	M	x	x	x	x			x	5
23	23	M	16	W	x		x	x			x	4
24	24	M	17	W	x	x	x	x				4
25	10	M	19	W	x	x		x		x		4
26	28	K	15	W				x	x		x	3
27	29	K	15	W				x		x	x	3
28	15	K	17	M		x			x		x	3
29	12	M	19	M		x		x	x			3
30	27	K	15	W				x		x		2
31	21	K	17	W	x		x					2
32	8	K	13	W					x			1
33	31	M	17	M	x							1
34	5	M	19	W		x						1
35	11	M	19	M		x						1
36	30	b.d.	19	b.d.			x					1
37	33	M	16	W								0
38	32	K	24	M								0
Ogółem					38	38	38	38	38	38	38	x
Tak					26	27	24	27	24	21	20	x
Nie					12	11	14	11	14	17	18	x

Źródło: badania własne.

2. Notesy kultury

Uczestnicy badań, to osoby pochodzące z 21 miejscowości (Baranów Sandomierski, Chmielnik, Gliny Małe, Gliny Wielkie, Horyniec-Zdrój, Korczyna, Krasne, Krempna, Krosno, Lubaczów, Lutcza, Łukawiec, Małkowice, Mrukowa, Nadole, Nisko, Orły, Rzeszów, Tarnobrzeg, Teodorówka oraz Zarzecze), położonych w 17 podkarpackich gminach (Baranów Sandomierski, Borowa, Chmielnik, Dukla, Horyniec-Zdrój, Korczyna, Krasne, Krempna, Krosno, Lubaczów, Niebylec, Nisko, Orły, Osiek Jasielski, Rzeszów, Tarnobrzeg oraz Wielkie Oczy) i 12 powiatach (jasielski, Krosno, krośnieński, lubaczowski, mielecki, niżański, przemyski, rzeszowski, Rzeszów, strzyżowski, Tarnobrzeg oraz tarnobrzegi). Odnotowano przy tym 3 braki danych dotyczące miejsca zamieszkania respondentów. Notesy kultury zostały zrealizowane przeważnie w okresie od 5 czerwca do 16 czerwca, przy czym w dwóch przypadkach było to pod koniec kwietnia, a w kolejnych dwóch pod koniec lipca – por. Zestawienie 3.

Zestawienie 3 Miejsce zamieszkania respondentów oraz inicjatywy wg czasu realizacji Notesek kultury

ID	Płeć	Wiek	Miejscowość	Gmina	Powiat	Partnerstwo	Realizacja notesu
1	K	14	Nadole	Dukla	krośnieński	Bez Miary Kreatywni	08.06.-14.06.
2	K	14	Teodorówka	Dukla	krośnieński	Bez Miary Kreatywni	08.06.-14.06.
3	K	14	Nadole	Dukla	krośnieński	Bez Miary Kreatywni	08.06.-14.06.
4	K	14	Chmielnik	Chmielnik	rzeszowski	COOLturalny Team	07.06.-13.06.
5	M	19	Chmielnik	Chmielnik	rzeszowski	COOLturalny Team	07.06.-13.06.
6	K	14	Chmielnik	Chmielnik	rzeszowski	COOLturalny Team	07.06.-13.06.
7	K	14	Chmielnik	Chmielnik	rzeszowski	COOLturalny Team	09.06.-15.06.
8	K	13	Chmielnik	Chmielnik	rzeszowski	COOLturalny Team	06.06.-12.06.
9	M	19	Lutcza	Niebylec	strzyżowski	GraMyOKrosno	10.06.-16.06.
10	M	19	Korczyna	Korczyna	krośnieński	GraMyOKrosno	10.06.-16.06.
11	M	19	Krosno	Krosno	Krosno	GraMyOKrosno	10.06.-16.06.
12	M	19	Krosno	Krosno	Krosno	GraMyOKrosno	10.06.-16.06.
13	M	19	Krosno	Krosno	Krosno	GraMyOKrosno	10.06.-16.06.
14	K	17	Baranów Sand.	Baranów Sand.	tarnobrzegi	Kolekcjonerka – historia	15.06.-21.06.
15	K	17	Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Kolekcjonerka – historia	15.06.-21.06.
16	M	22	Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Kolekcjonerka – historia	15.06.-21.06.
17	K	14	Orły	Orły	przemyski	Kulturalnie zakręceni	15.06.-21.06.
18	M	15	Orły	Orły	przemyski	Kulturalnie zakręceni	15.06.-21.06.
19	K	13	Orły	Orły	przemyski	Kulturalnie zakręceni	25.07.-31.07.
20	K	14	Małkowice	Orły	przemyski	Kulturalnie zakręceni	25.07.-31.07.
21	K	17	Horyniec-Zdrój	Horyniec-Zdrój	lubaczowski	Młodz. Hub Technolog	05.06.-11.06.
22	M	16	Lubaczów	Lubaczów	lubaczowski	Młodz. Hub Technolog	05.06.-11.06.
23	M	16	Łukawiec	Wielkie Oczy	lubaczowski	Młodz. Hub Technolog	05.06.-11.06.
24	M	17	Horyniec-Zdrój	Horyniec-Zdrój	lubaczowski	Młodz. Hub Technolog	05.06.-11.06.
25	M	b.d.	brak danych	brak danych	brak danych	Młodz. Hub Technolog	07.06.-13.06.
26	M	b.d.	brak danych	brak danych	brak danych	Młodz. Hub Technolog	07.06.-13.06.
27	K	15	Gliny Małe	Borowa	mielecki	Nowe Spojrzenie	06.06.-12.06.
28	K	15	Gliny Wielkie	Borowa	mielecki	Nowe Spojrzenie	06.06.-12.06.
29	K	15	Gliny Wielkie	Borowa	mielecki	Nowe Spojrzenie	06.06.-12.06.
30	b.d.	19	brak danych	brak danych	brak danych	Rzeszów4Youth	15.06.-21.06.
31	M	17	Rzeszów	Rzeszów	Rzeszów	Rzeszów4Youth	15.06.-21.06.
32	K	24	Rzeszów	Rzeszów	Rzeszów	Rzeszów4Youth	06.06.-12.06.
33	M	16	Krasne	Krasne	rzeszowski	Rzeszów4Youth	15.06.-21.06.
34	K	24	Rzeszów	Rzeszów	Rzeszów	Rzeszów4Youth	06.06.-12.06.
35	K	16	Krempna	Krempna	jasielski	Spotkajmy się w kulturze	21.04.-27.04.
36	M	17	Mrukowa	Osiek Jasielski	jasielski	Spotkajmy się w kulturze	21.04.-27.04.
37	K	15	Zarzeczce	Nisko	niżański	Symfonicznie	09.06.-15.06.
38	M	13	Nisko	Nisko	niżański	Symfonicznie	16.06.-22.06.

Źródło: badania własne.

2.1 Notesy kultury – chmury słów

Odbieranie treści kulturowych przez badaną młodzież polegało głównie na słuchaniu muzyki, przy czym prawie równie często wskazywano na czytanie książek. Ponadto w tym kontekście wspomniano także relatywnie często o oglądaniu filmów i tzw. filmików w mediach społecznościowych, a także o graniu w gry towarzyskie, planszowe oraz te dostępne na komputerach lub telefonach. W przypadku działalności twórczej najczęściej była mowa o rysowaniu, śpiewaniu, grze na pianinie lub keyboardzie oraz o robieniu zdjęć – por. Rysunek 1.

Rysunek 1. Przejawy uczestnictwa badanej młodzieży w kulturze w kontekście jej odbioru i tworzenia – chmura słów

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych Notesek kultury.

Porównanie odbioru treści kulturowych dziewczyn i chłopców uczestniczących w badaniach* pozwala zauważyć, iż młode respondenci najczęściej słuchali muzyki, a ponadto czytały książki oraz oglądały filmy i tzw. filmiki w Internecie oraz grały w gry planszowe lub internetowe. Podobnie młodzi respondenci również najczęściej przyznawali, że ich kontakt z kulturą przeważnie polega na słuchaniu muzyki, a w dalszej kolejności także wskazywali na takie formy aktywności jak: czytanie książek, oglądanie filmów i granie w gry. Można więc zauważyć, że płeć nie różnicuje w znaczący sposób kwestii odbioru treści kulturowych w przypadku badanej młodzieży – por. Rysunek 2.

* Porównania takie są możliwe z uwagi na tworzenie poszczególnych chmur z zasobów słów odrębnie dla każdej kategorii zmiennych. Gdyby nie zadbane o tego typu rozwiązanie analityczne częstość wystąpień poszczególnych pojęć byłaby zależna od liczebności zestawianych kategorii, i tym samym np. w tym przypadku wynik byłby efektem przewagi w próbie reprezentacji dziewcząt nad liczbą chłopców. Analogicznie postąpiono w pozostałych analizach porównawczych zaprezentowanych w niniejszym opracowaniu.

dźwięk aż po druk*. Przy czym należy też wspomnieć, iż słuchanie muzyki było popularne we wszystkich wyróżnionych kategoriach wiekowych – por. Rysunek 4.

Rysunek 4. Przejawy uczestnictwa badanej młodzieży w kulturze w kontekście jej odbioru wg wieku (13-15 lat, 16-18 lat oraz 19-24 lat)
– chmura słów

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych Notesów kultury.

Natomiast w odniesieniu do tworzenia treści kulturowych najmłodszy badani (w wieku 13-15 lat) zdecydowanie najczęściej wskazywali na śpiewanie. Często zajmowali się oni również rysowaniem, robieniem zdjęć, a także grą na pianinie i nagrywaniem tzw. filmików. W przypadku badanych osób w wieku 16-18 lat najczęściej była mowa nauce gry na keyboardzie. Młodzież w tym wieku wskazywała także na naukę tworzenia oprogramowania komputerowego, szkicowanie, jak również branie udziału w próbach do przedstawień teatralnych. Wśród najstarszych respondentów, tj. w przedziale wiekowym 19-24 lata najczęstszą formą aktywności było organizowanie wydarzeń kulturalnych, poprzez spotkania (w tym w formie on-line) – por. Rysunek 5.

* Kategoryzacja ta nawiązuje do obliczeń amerykańskiego socjologa Roberta M. MacLvera, wg którego czytanie gazety lub książki to dostarczenie sobie ok. 1500 bitów informacyjnych na 1 minutę, oglądanie filmu na kinowym ekranie to ok. 800 bitów, oglądanie telewizji to ok. 400 bitów, słuchanie radia to ok. 300 bitów, a korzystanie z wykładu mówionego to ok. 200 bitów. Podstawowym kryterium jest tu absorbcja uwagi odbiorcy, przy założeniu, że media wymagające większego skupienia są w stanie dostarczyć więcej informacji, niż te tzw. media tła. Por. J. Mikułowski-Pomorski, Z. Nęcki, *Komunikowanie skuteczne?*, OBP, Biblioteka Dziennikarza, Kraków 1983, s. 4.

Rysunek 5. Przejawy uczestnictwa badanej młodzieży w kulturze w kontekście jej tworzenia wg wieku (13-15 lat, 16-18 lat oraz 19-24 lat) – chmura słów

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych Noteseów kultury.

Wyniki badań w odniesieniu do odbioru treści kulturowych uwzględniające typ miejsca zamieszkania wykazały, że mieszkanie w mieście albo na wsi nie różnicuje w istotny sposób badanej młodzieży. W przypadku młodych respondentów z miast i wsi zdecydowanie w omawianym kontekście przeważają takie formy konsumpcji kultury jak słuchanie muzyki, czytanie książek oraz oglądanie filmów i filmików – por. Rysunek 6.

Rysunek 6. Przejawy uczestnictwa badanej młodzieży w kulturze w kontekście jej odbioru wg miejsca zamieszkania (wieś i miasto) – chmura słów

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych Noteseów kultury.

Natomiast w przypadku tworzenia treści kulturowych badana młodzież ze wsi przejawiała przeważnie takie formy aktywności jak rysowanie i śpiewanie. Popularną formą twórczego spędzania czasu w ich przypadku było także granie na pianinie oraz robienie zdjęć. W odniesieniu do młodzieży miejskiej przejawy twórczości były na tyle zróżnicowane, że trudno o wyodrębnienie jakichś dominujących form. W tym kontekście relatywnie często wspomniano o próbach do spektakli, nauce gry na keyboardzie, organizowaniu eventów, nagrywaniu tzw. filmików oraz nauce programowania – por. Rysunek 7.

Rysunek 7. Przejawy uczestnictwa badanej młodzieży w kulturze w kontekście jej tworzenia wg miejsca zamieszkania (wieś i miasto)

– chmura słów

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych Notesów kultury.

Uzyskane rezultaty badań wykazały, że w przypadku badanej młodzieży odbiór treści kulturowych w dni wolne (tj. sobota i niedziela) oraz tzw. dni robocze (tj. od poniedziałku do piątku) nie jest istotnie różny. Młodzi uczestnicy badań bez względu na wyróżniony tutaj typ dnia przeważnie deklarowali takie formy kontaktu z kulturą jak słuchanie muzyki oraz czytanie książek. W tym kontekście dni robocze odróżniają się od wolnych tym, że respondenci częściej oglądali filmy i tzw. filmiki od poniedziałku do piątku, niż miało to miejsce w weekend – por. Rysunek 8.

Rysunek 8. Przejawy uczestnictwa badanej młodzieży w kulturze w kontekście jej odbioru wg dni tygodnia (dni robocze vs. dni wolne, tj. sobota, niedziela)

– chmura słów

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych Notesów kultury.

W kontekście tworzenia treści kulturowych badana młodzież pomiędzy poniedziałkiem i piątkiem zajmowała się przeważnie śpiewaniem, rysowaniem, grą na pianinie oraz robieniem zdjęć. Natomiast w dni wolne młodzi uczestnicy badań preferowali śpiewanie, grę na pianinie lub keyboardzie, robienie zdjęć, rysowanie oraz deklarowali czynny udział w koncertach. W tym względzie dni tygodnia, w ujęciu dni roboczych i wolnych, różnicują przejawy twórczości młodych respondentów o tyle, że w czasie weekendu, aktywność ta jest mniej zróżnicowana, niż w przypadku dni roboczych, kiedy to nieco trudniej jest wskazać dominujące formy aktywności – por. Rysunek 9.

Rysunek 9. Przejawy uczestnictwa badanej młodzieży w kulturze w kontekście jej tworzenia wg dni tygodnia (dni robocze vs. dni wolne, tj. sobota, niedziela) – chmura słów

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych Notesów kultury.

Uczestnicy badań przyznali, że najczęściej odbierają i tworzą treści kultury bez towarzystwa innych osób. Co więcej, w przypadku obu przejawów kontaktu z kulturą prawie równie często wskazywano w tym kontekście na spędzanie czasu w towarzystwie przyjaciół, kolegów lub koleżanek. Przy czym w tworzeniu omawianych treści sprzyja również obecność kolegów lub koleżanek z drużyny lub z zespołu. Natomiast na szczególną uwagę zasługuje tu brak znaczącej liczby wypowiedzi podkreślających towarzystwo rodziców, o których wspomniano jedynie w odniesieniu do konsumpcji treści kulturowych. Podobnie sprawa przedstawia się też w stosunku do rodzeństwa – por. Rysunek 10.

Rysunek 10. Odbieranie i tworzenie kultury przez badaną młodzież w kontekście towarzystwa – chmura słów

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych Notesów kultury.

Odbieraniem i tworzeniem przekazów kulturowych badana młodzież najczęściej zajmuje się w domu. W obu przypadkach wyraźnie zaznacza się jednakże istotna rola jaką odgrywają w tym względzie także instytucje kultury. Ponadto młodzi uczestnicy badań w omawianym kontekście wskazywali również na przestrzenie otwarte (ulice, boiska, parki) – por. Rysunek 11.

Rysunek 11. Miejsca odbierania i tworzenia kultury przez badaną młodzież
– chmura słów

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych Notesów kultury.

Na podstawie obserwacji dokonanych przez młodzież w Notesach kultury można stwierdzić, że odbieranie treści kulturowych w ciągu poszczególnych dni tygodnia przeważnie zajmuje młodym ludziom istotnie więcej czasu (dwie godziny), niż jej tworzenie (godzinę). W przypadku obioru treści kulturowych często wskazywano również na godzinę oraz pół godziny. Natomiast w odniesieniu do tworzenia przekazów kulturowych, oprócz najczęściej wymienianej godziny, nierzadko wspomniano także o dwóch godzinach albo też połowie godziny oraz o połowie godziny – por. Rysunek 12.

Rysunek 12. Czas poświęcony przez badaną młodzież na odbieranie i tworzenie kultury
– chmura słów

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych Notesów kultury.

Uwzględnienie w analizie typów dni tygodnia pokazało, że na odbieranie treści związanych z kulturą w przypadku dni roboczych badana młodzież przeznaczała przeważnie 2 godziny, przy czym często wskazywano też na 1-dną godzinę, 1,5 godziny oraz pół godziny. Natomiast w dni weekendowe (tj. sobotę i niedzielę) przeważnie była to również 1-dna godzina, ale też 2 godziny oraz pół godziny. Można więc zauważyć, że dni tygodnia nie różnicują w znaczący sposób kwestii odbioru treści kulturowych przez badaną młodzież – por. Rysunek 13.

Rysunek 13. Czas poświęcony przez badaną młodzież na odbieranie kultury
wg dni tygodnia (dni robocze oraz sobota, niedziela)
– chmura słów

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych Notesów kultury.

Typ dni tygodnia nie różnicuje także kwestii tworzenia treści kultury przez badaną młodzież. W przypadku dni roboczych i wolnych na tego typu aktywność badana młodzież najczęściej poświęcała 1-dną godzinę. W pozostałych wypowiedziach przeważały tu wskazania dotyczące 2-óch godzin oraz 30-stu minut – por. Rysunek 14.

Rysunek 14. Czas poświęcony przez badaną młodzież na tworzenie kultury
wg dni tygodnia (dni robocze oraz sobota, niedziela)
– chmura słów

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych Notesów kultury.

Uczestniczki badań zadeklarowały, że w analizowanym w ramach Notesów kultury tygodniu przeważnie na odbiór treści kulturowych poświęcały 1-ną godzinę. Relatywnie często w tym kontekście wspominano także o 2-óch godzinach oraz o 30-stu minutach dziennie. Natomiast respondenci, jak wynika z informacji uzyskanych w toku badań, najczęściej przyznawali, że odbiór przekazów kulturowych w tym okresie zajmował im aż 2-ie godziny w ciągu dnia. Stosunkowo często wskazywali oni również na 1-dną godzinę, a także na 1,5-rej godziny. Na podstawie takiego rezultatu można stwierdzić, że płeć w odniesieniu do badanej młodzieży wyraźnie różnicuje czas przeznaczony na tzw. konsumpcję kultury, tj. chłopcy przeznaczali na ten cel więcej czasu, niż dziewczęta – por. Rysunek 15.

Rysunek 15 Czas poświęcony przez badaną młodzież na obiór kultury
wg płci (kobiety i mężczyźni)
– chmura słów

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych Notesów kultury.

Aktywnością twórczą uczestniczki badań zajmowały się w ciągu tygodnia – jak przyznały – najczęściej przez 1-dną godzinę dziennie. Ponadto często taka forma uczestnictwa w kulturze zajmowała młodym respondentkom 2-wie albo pół godziny. Także uczestnicy badań najczęściej w kontekście tworzenia treści kulturowych wspominali o 1-dnej godzinie. Ponadto część z nich przeznaczała na tego typu działalność 2-wie albo też 1,5 godziny w ciągu dnia. Wyniki te są dla obu płci jak widać bardzo podobne – por. Rysunek 16.

Rysunek 16 Czas poświęcony przez badaną młodzież na tworzenie kultury
wg płci (kobiety i mężczyźni)
– chmura słów

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych Notesów kultury.

Szczegółowy wykaz Notesów badawczych zawiera Załącznik 1.

2.3 Notesy kultury – ogólny obraz uczestnictwa w kulturze badanej młodzieży

W badaniach zrealizowanych za pomocą Notesów kultury – co warto podkreślić – wzięło udział 38 osób, wobec wymaganego minimum 20 osób. Nieco ponad połowę spośród uczestników badań stanowiły respondentki, tj. ok. 54% wobec ok. 46% respondentów. Pod względem wieku z uwagi na zakres uczestnictwa wyróżniały się trzy kategorie badanych, tj. w wieku 14-stu lat (ok. 22%), a także w wieku 17-stu i 19-stu lat (po ok. 17%). W zdecydowanej większości w badaniach uczestniczyli młodzi mieszkańcy wsi, tj. ok. 69% wobec ok. 31% młodych osób mieszkających w miastach. Respondenci mieli za zadanie przez tydzień odnotowywać wszelkie przejawy kontaktu z przekazami kultury, a w tym zarówno w aspekcie biernym (odbiór treści kulturowych), jak i czynnym (aktywność twórcza).

Prawie połowa młodych uczestników badań – jak pokazały uzyskane wyniki – zadeklarowała bierny lub czynny kontakt z kulturą we wszystkich dniach tygodnia objętego obserwacją badawczą. Pozostali młodzi ludzie przyznawali jednak, że bywały takie dni, kiedy to nie byli odbiorcami treści o których mowa oraz takie, kiedy nie zajmowali się żadną formą twórczości. W odniesieniu do odbioru treści kulturowych – jako mniej angażującej formy aktywności, niż ich tworzenie – zdecydowanie rzadziej pojawiały się wypowiedzi wskazujące na brak tego typu przejawów uczestnictwa w kulturze w porównaniu ze wspomnianą twórczością. W weekendy (soboty i niedziele) młodzież zdecydowanie częściej zajmowała się odbiorem przekazów kulturowych, niż ich tworzeniem. Może to wynikać z tego, iż twórczość ta związana jest z działaniami mającymi miejsce w szkole oraz uczestniczeniem w zajęciach pozaszkolnych organizowanych przez różnego rodzaju instytucje lub inne (także komercyjne) podmioty działające w sferze kultury, które raczej częściej funkcjonują w dni robocze, niż w dni wolne (szczególną intensywność odbioru treści kulturowych widać w odniesieniu do trzech pierwszych dni tygodnia – od poniedziałku do środy). Weekendy służą młodym ludziom do odpoczynku, i raczej biernego niż czynnego uczestnictwa w kulturze (stąd widocznie częstsze wskazania na odbiór kultury w soboty i niedziele nad działaniami twórczymi podejmowanymi w te dni).

Wymieniając formy obioru przekazów kulturowych młodzież najczęściej wspominała o słuchaniu muzyki. W kontekście twórczości najczęściej była mowa o rysowaniu i śpiewaniu. Płeć uczestników nie różnicuje w znaczący sposób kwestii odbioru kultury, bowiem zarówno dziewczęta, jak i chłopcy, którzy wzięli udział w badaniach zadeklarowali, że najczęściej słuchają muzyki, a także czytają książki i oglądają filmy i tzw. filmiki. Natomiast w odniesieniu do tworzenia treści kulturowych respondentki najczęściej zajmowały się śpiewaniem i rysowaniem, a respondenci organizowaniem wydarzeń kulturalnych oraz tworzeniem oprogramowania. Najmłodsi badani (tj. w wieku 13-15 lat) – według deklaracji – przeważnie oglądali filmy i tzw. filmiki w Internecie, młodzież w wieku 16-18 lat najczęściej w analizowanym okresie słuchała muzyki, a najstarsi uczestnicy badań (tj. w wieku 19-24 lat) głównie w tym czasie czytali książki. Warto podkreślić tu, iż czytelnictwo było też często wskazywane przez młodszych badanych. Natomiast twórczość najmłodszej kategorii badanych (13-15 lat) najczęściej wiązała się ze śpiewaniem, młodzieży w wieku 16-18 lat – nauką gry na keyboardzie, a najstarszych (19-24 lata) – organizacją wydarzeń kulturalnych.

Zarówno badani młodzi mieszkańcy wsi, jak i miast w kontekście odbioru treści kultury preferowali słuchanie muzyki, czytanie książek oraz oglądanie filmów i tzw. filmików w Internecie. Natomiast w odniesieniu do twórczości mieszkańcy terenów wiejskich najczęściej wskazywali na rysowanie i śpiewanie. Badane osoby z miast zadeklarowały natomiast szereg aktywności, tak zróżnicowanych, że trudno w ich przypadku wyróżnić jakieś dominujące. Wyniki badań pokazały, że dni wolne i robocze nie różniły się w istotny sposób pod względem obioru i tworzenia treści kulturowych. Młodzi respondenci przyznali, że zarówno odbieranie, jak i tworzenie treści kulturowych najczęściej odbywa się bez obecności innych osób, i najczęściej oba te przejawy kontaktu z kulturą mają miejsce w domach uczestników badań. Ponadto – jak wynika z uzyskanych wypowiedzi – odbieranie treści kulturowych zajmuje badanej młodzieży więcej czasu, niż jej tworzenie (tj. odpowiednio najczęściej 2-ie godziny i 1-ną godzinę). Podobnie w przypadku czasu poświęcanego na obiór przekazów kulturowych w dniach tzw. roboczych najczęściej wskazywano na 2-ie godziny, a w weekendy na 1-ną godzinę. Typ dnia tygodnia nie różnicuje natomiast tworzenia przekazów kulturowych, tzn. aktywność ta bez względu na to czy ma ona miejsce w dni robocze, czy też w wolne zajmuje badanym przeważnie 1-ną godzinę. Także kwestia płci respondentów nie wpływała na różnice pod względem odbierania i tworzenia treści kulturowych przez uczestników badań (tj. najczęściej odpowiednio 2-ie godziny i 1-ną godzinę). Poszczególne Notesy kultury zawiera Załącznik 1.

3. Spacerory badawcze

Spędzanie wolnego czasu (przejawy uczestnictwa w kulturze)

Młodzi uczestnicy spacerów badawczych z chęcią zaprezentowali osobom dorosłym, tj. edukatorom i animatorom kulturowym, którzy realizowali inicjatywy w ramach Programu Bardzo Młoda Kultura w 2025 r. w województwie podkarpackim sposoby spędzania czasu, który mają do dyspozycji poza obowiązkami szkolnymi i domowymi. W tym kontekście młodzież wykazuje się dużą pomysłowością i kreatywnością. Wśród tzw. biernego uczestnictwa w kulturze młodzi ludzie wymieniali takie formy jak: słuchanie muzyki oraz podcastów, czytanie, oglądanie filmów w mediach społecznościowych (i ogólnie korzystanie z telefonu komórkowego, i co ciekawe – rzadziej z komputera, a częściej z tabletów). Co więcej, często młodzież stara się powiązać swoje obecne zainteresowania z planami dotyczącymi przyszłości zawodowej. Przejawia się to np. w uczestniczeniu w warsztatach, szkoleniach z zakresu nowoczesnych technologii cyfrowych.

Ważnym aspektem uczestnictwa tego rodzaju jest również udział w przedsięwzięciach kulturalnych organizowanych przez lokalne ośrodki kultury lub też instytucje pełniące funkcje takich placówek w miejscach, w których takich ośrodków brakuje (np. biblioteki publiczne, przyszkolne). Mowa tu o różnego typu zajęciach pozalekcyjnych (jak np. wokalnych, muzycznych i teatralnych), a także imprezach wpisanych w życie społeczności lokalnych, tak cyklicznych, jak i tych o wyjątkowej specyfice; tych dużych o charakterze masowym, wymagających ogromnych przestrzeni, jak i tych kameralnych mieszczących się w salach lokalnych ośrodków kultury.

Natomiast aktywne uczestnictwo w kulturze badanej młodzieży, przeważnie przybiera takie formy jak: śpiewanie, rysowanie, nagrywanie (w tym m.in. innymi za pomocą telefonów) treści internetowych (w tym m.in. tzw. tiktoków), granie na instrumentach, ale także tworzenie grafiki i oprogramowania komputerowego. W wolnym czasie badana młodzież praktykowała również takie formy aktywności jak: zespołowe gry sportowe (w tym m. in. piłka nożna), a także gry planszowe, jak również jazdę na rowerze, na rolkach i jazdę konną.

Warto również podkreślić, że młodzi ludzie w wolnych chwilach często potrzebują wyłącznie kontaktu i interakcji z innymi młodymi osobami, i bardzo doceniają czas spędzony na rozmowach. Dlatego też dla badanej młodzieży ważnymi sposobami spędzania czasu były po prostu spacerory oraz spotkania i ze znajomymi, wspólne posiłki w kawiarniach i restauracjach oraz – w przypadku młodszych osób – zabawa. Ponadto młodzi ludzie przyznali także, że swój czas przeznaczają też na zakupy (w tym wyjazdy do większych miejscowości) oraz pomoc rodzicom w domowych obowiązkach.

Podobnie jak w ubiegłych latach, badania wykazały, że dużą konkurencję dla aktywności młodzieży w sferze kultury stanowią dodatkowe pozaszkolne zajęcia edukacyjne, które są często postrzegane przez młode osoby jako duże obciążenie, oznaczające nie tylko zmęczenie, ale też brak wystarczającej ilości czasu na realizację swoich rzeczywistych zainteresowań albo też po prostu na odpoczynek i regenerację.

Miejsca

W kontekście kontaktu z kulturą w przypadku wielu młodych osób najczęściej wymienianym miejscem spędzania wolnego czasu jest dom. Z jednej strony przeważnie zapewnia on młodym osobom swoisty azyl, w którym mogą realizować swoje pasje, ale z drugiej nie zapewnia im tego, czego jak się okazuje często potrzebują, tzn. bezpośrednich interakcji z innymi młodymi ludźmi.

Często młodzież utożsamia wypoczynek z uczestnictwem w kulturze, tak biernym jak i czynnym. Wśród miejsc, które uczestnicy badań wskazywali wymieniane były tereny zielone, tj. lasy, malownicze okolice rzek, punkty (wieże) widokowe, parki miejskie, a także place zabaw, szczególnie doceniane tzw. „grzybki” (czyli zadaszone miejsca, które w lecie dają cień, a w czasie deszczu pozwalają uniknąć zmoknięcia), tzw. pumptracki (najbardziej lubiane te naturalne, a nie betonowe), a także boiska (jak np. tzw. Orliki) oraz siłownie na wolnym powietrzu.

Miejscami spotkań młodych osób są często także centra miejscowości, tj. rynki, place oraz atrakcyjne architektonicznie lokalizacje (najczęściej w miastach). To także punkty gastronomiczne (budki z kebabem, lodziarnie, kawiarnie), osiedlowe albo wiejskie sklepiki (lub bliskie okolice tego typu miejsc), jak również duże sklepy, tj. galerie handlowe, przy czym spotkania w nich nie mają na celu dokonywania zakupów, ale spędzenia wspólnie czasu „pod dachem”.

Natomiast w odniesieniu do infrastruktury kulturalnej w trakcie spacerów badawczych młode osoby wskazywały też na takie placówki jak: Centra Kultury, Gminne Ośrodki Kultury, Miejskie Domy Kultury (w tym sale kinowe), Centrum Aktywności Młodzieży, Centra Integracji oraz Miejskie Biblioteki Publiczne, a także kina, w tym również te zlokalizowane w centrach handlowych. W tym kontekście wspomniano także m.in. o salkach parafialnych. Możliwości w tym zakresie są warunkowane infrastrukturą lokalną oraz położeniem poszczególnych miejscowości. Część większych miast ma dużą ofertę dla młodych osób w odniesieniu do spędzania wolnego czasu, jednak część mniejszych miejscowości ma tu dużo mniej do zaproponowania.

Z jednej strony młodzież docenia więc działania podejmowane na jej rzecz w sferze aktywności kulturowych, a z drugiej często ma bardzo skromne oczekiwania, wobec miejsc spędzania czasu, tj. chodzi o przyjazną przestrzeń, w której mogłaby się poczuć swobodnie i bezpiecznie. Wszystkie powyższe aspekty mają też swoje specyficzne uwarunkowania, które w jakiejś mierze mogą ograniczać młodzieży korzystanie z nich. Miejsca na wolnym powietrzu są dostępne wówczas, gdy jest ładna pogoda. Spotkania towarzyskie w lokalach wiążą się z wydatkami, i często niewielkimi zasobami finansowymi młodych osób. Natomiast uczestnictwo w zinstytucjonalizowanej kulturze jest zależne od oferty lokalnych podmiotów kultury, a także a może przede wszystkim od aktywności lokalnych edukatorów i animatorów kulturowych. Co więcej, dla części młodzieży już samo dotarcie do ulubionych miejsc spotkań oznacza poświęcenie określonej ilości czasu, którego i tak nie mają oni zbyt dużo do dyspozycji, co po prostu może skutkować pozostaniem w domu.

Warto też ponownie podkreślić, że przestrzenie zorganizowane, tj. zadaszone (proste i niewielkie budynki, wiaty itp.), w tym te posiadające infrastrukturę sanitarną, etc. mogą stanowić dla młodzieży atrakcyjną alternatywę w odniesieniu do miejsc nieformalnych (np. przystanków), pod warunkiem że dają one poczucie swobody i intymności, tj. pozostają poza stałą kontrolą osób dorosłych. Aczkolwiek w niektórych przypadkach wspomniano, że instalacja monitoringu w tego typu miejscach przyczyniała się do zwiększenia atrakcyjności w oczach młodych ludzi, gdyż zapewniła spokój i porządek.

Potrzeby

W trakcie spacerów badawczych uczestnicząca w nich młodzież skorzystała z okazji do zwerbalizowania swoich potrzeb w zakresie uczestnictwa w kulturze oraz oczekiwań wobec dorosłych w tym zakresie. W tym kontekście wspomniano o kwestii relacji interpersonalnych. Młodzi ludzie czują potrzebę przebywania z rówieśnikami, ale pragną aby zapewniono im ku temu odpowiednie warunki. Mowa tu była o „miejscu dla siebie”, które dawałoby poczucie bezpieczeństwa. Często wskazywano na brak przyjaznych młodym ludziom (bezpiecznych i uporządkowanych) ogólnodostępnych przestrzeni do spędzania wolnego czasu, stałych miejsc dla młodzieżowych inicjatyw, które to siedziby zapewniałyby m.in. dostęp do Internetu, gier logicznych i sprawnościowych, tj. wyposażonych w sprzęty umożliwiające rozwój pasji artystycznych i sportowych. Wspomniano więc też o infrastrukturze rekreacyjnej, tj. siłowni pod dachem i w plenerze, naturalnym pumphtracku do jazdy wyczynowej na rowerach, skateparku. Wyrażono również oczekiwanie wobec podmiotów działających w sferze kultury co do zróżnicowanej oferty, a w tym warsztatów artystycznych i technicznych pozwalających na realizację zainteresowań i rozwój kreatywności, a jednocześnie zostały docenione dotychczasowe działania podejmowane w tym względzie.

Wyniki badań ponownie potwierdzają obserwację, iż brak miejsc do spędzania wolnego czasu, co szczególnie dotyczy młodzieży z mniejszych i peryferyjnie położonych miejscowości, jest bardzo odczuwalny. Młodzi ludzie w takim przypadku poczucie braku możliwości samorealizacji, co rodzi frustrację i doświadczenie marginalizacji.

Poszczególne sprawozdania ze Spacerów badawczych zawiera Załącznik 2.

4. Panele dyskusyjne

Organizacja Paneli dyskusyjnych umożliwiła młodym ludziom zwerbalizowanie swoich potrzeb dotyczących uczestnictwa w kulturze. Oczekiwania wyrażone w tym względzie dotyczyły różnych kwestii poczynając od wsparcia emocjonalnego, przez merytoryczne i organizacyjne, aż po instytucjonalne oraz infrastrukturalne.

W kontekście wsparcia emocjonalnego wspomniano, że możliwość spotkań z rówieśnikami, ale także z edukatorami i animatorami kulturowym oznacza często doświadczenie poczucia przynależności, znalezienie zrozumienia dla własnych problemów, potrzeb i aspiracji. Ważne jest tu bezpieczne miejsce, zapewniające akceptację i swobodę wyrażania się, w tym także poprzez aktywność w sferze kultury. Wsparcie ze strony dorosłych powinno dotyczyć rozwoju kompetencji społecznych (miękkich), i powinno też wspierać samoocenę młodych osób. Osoby te powinny cechować się cierpliwością, wyrozumiałością i być godne zaufania.

Młodzież oczekuje również bogatej, zróżnicowanej i atrakcyjnej oferty zajęć, szkoleń, kursów, które byłyby przy tym perspektywiczne w kontekście przyszłej kariery zawodowej. Docenia ona kontakt z profesjonalistami realizującymi się w różnorodnych dziedzinach sztuki, techniki lub sportu. Z drugiej strony młodzi mają dużą potrzebę działań nie tylko praktycznych, ale jednocześnie autentycznych i relacyjnych.

Wsparcia natury organizacyjnej oznacza to pomoc w tzw. zarządzaniu czasem, ale także w projektowaniu i realizowaniu działań mających na celu rozwijanie różnego rodzaju zainteresowań, hobby i pasji. Młodzież potrzebuje mieć poczucie podmiotowości i sprawstwa, które to potrzeby mogą zostać spełnione przez umożliwienie jej wcielania w życie własnych („oddolnych”) pomysłów (np. łączenie nowych technologii z lokalną tradycją; symboliczne jednodniowe przejęcie kluczy do miasta i organizację wydarzeń kulturalnych), przy życzliwej współpracy osób dorosłych, tj. animatorów i edukatorów kulturowych.

W niektórych przypadkach młodzi ludzie zwracali uwagę na brak dopasowania oferty instytucji kultury do specyficznych potrzeb młodzieży. Podkreślali, że propozycje takie wspomniane podmioty najczęściej kierują do dzieci albo do osób dorosłych. Mowa tu była m.in. o kinach, teatrach i muzeach, do których młodzi ludzie obecnie uczęszczają prawie wyłącznie w ramach wycieczek szkolnych, niejako z przymusu. W tym kontekście podkreślono potrzebę większego dopasowania propozycji do oczekiwań współczesnej młodzieży oraz aktywną i atrakcyjną formę promocji oferty, szczególnie w przestrzeniach będących naturalnym środowiskiem informacyjnym dla młodych osób, jak np. media społecznościowe. Brak tego typu działań ze strony niektórych podmiotów kultury sprawia, że ich przekaz nie istnieje w tzw. infosferze młodych ludzi. Innym problemem jest natomiast brak dostępu do tego typu placówek, wynikający z peryferyjnego położenia zamieszkiwanych miejscowości. W takich lokalizacjach nie do przecenienia jest rola animatorów i edukatorów kulturowych, którzy biorą na siebie ciężar przeciwdziałania i kompensacji negatywnych czynników wynikających z położenia w przestrzeni.

Bezsprzecznym zadaniem dorosłych powinno być także zapewnienie młodym osobom odpowiedniej infrastruktury, która umożliwiłaby im spędzanie czasu w wartościowy sposób. Także z tegorocznych badań wyraźnie wynika, że kluczową sprawą w kontekście infrastruktury są takie aspekty jak: organizacja miejsc przeznaczonych do spotkań młodych osób, w tym także takich, które funkcjonowałyby bez względu na warunki pogodowe; zagwarantowanie bezpieczeństwa w tego typu miejscach; zapewnienie odpowiedniego zaplecza sanitarnego, ale także umożliwiającego realizację twórczych pasji.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy ponownie stwierdzić, iż kluczową sprawą w kontekście przedsięwzięć mających na celu zaspakajanie oczekiwań młodzieży związanych z uczestnictwem w kulturze jest diagnozowanie potrzeb młodych osób. Jest to wskazane także z tego powodu, że jak pokazały wyniki badań zrealizowanych na potrzeby niniejszej diagnozy lokalnej, młodzi ludzie bardzo chętnie dzielą się swoimi spostrzeżeniami, wyraźnie formułują swoje oczekiwania i mają też własne pomysły na ciekawe inicjatywy w sferze kultury.

Poszczególne sprawozdania z Paneli zawiera Załącznik 3.

5. Podsumowanie diagnoz lokalnych

Podsumowanie diagnoz lokalnych, w tym:

– mapowanie zasobów instytucjonalnych

Wyniki diagnoz lokalnych, podobnie jak w latach poprzednich wskazują, że dostępność do zasobów instytucjonalnych w znacznej mierze jest warunkowana typem miejscowości. Inicjatywy zrealizowane w ramach BMK w 2025 r. były podejmowane przez animatorów i edukatorów kultury we współpracy z młodzieżą zamieszkującą podkarpackie miejscowości o bardzo zróżnicowanych charakterystykach pod względem wielkości i położenia. Duże ośrodki miejskie cechuje szeroka oferta w zakresie kultury i rekreacji. Nie jest ona dostępna w miejscowościach małych i peryferyjnych, w których to niekiedy nie działa żadna, nawet najmniejsza placówka kultury, a jej rolę przejmują np. biblioteki. W jakiejś mierze brak miejsc formalnych, jest też kompensowana tymi nieformalnymi, tak na terenach zurbanizowanych, jak i na łonie natury. Jednakże w obu typach miejscowości podstawowym wyzwaniem jest stworzenie dla młodych osób przestrzeni bezpiecznych, a jednocześnie takich, które zapewniałyby młodym ludziom poczucie swobody w wyrażaniu siebie, własnych poglądów i twórczych pomysłów.

– opis uczestnictwa lokalnej młodzieży w kulturze

Badana młodzież przejawia bardzo różnorodne zainteresowania związane z obieraniem oraz tworzeniem treści kulturowych. Dotyczy to przekazów i aktywności w formie tradycyjnej, jak i nowoczesnej. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż młodzi ludzie wykazują duże zainteresowanie tradycją i sztuką, ale jednocześnie oczekują że treści te będą w jakiejś mierze uwzględniały obecne uwarunkowania. Oznacza to, że jeśli przekaz kulturowy wiąże się z tradycyjnymi formami artystycznymi, to jednakże już np. informacja o nim powinna funkcjonować w infosferze. Co więcej, jakby naturalnym oczekiwaniem obecnej młodzieży jest dążenie do twórczego łączenia tego co stare, z tym co nowe. Oznacza to konieczność uatrakcyjnienia tradycyjnych treści, szczególnie poprzez ich interaktywność. Młodzi ludzie – jak wynika z badań – chcą aktywnie chłonąć przekazy kultury. Z drugiej strony, sygnalizowane obciążenie obowiązkami szkolnymi, zajęciami pozalekcyjnymi itd. sprawia, że młode osoby często czują się przeciążone. Wybierają wówczas jak najmniej angażujące energetycznie formy uczestnictwa w kulturze. W tym kontekście ważnym zadaniem animatorów i edukatorów jest kształtowanie potrzeb kulturalnych młodych osób, tak aby książki, wartościowe filmy i muzyka były realną alternatywą dla bezmyślnego scrollowania tzw. tiktokowych rolek.

– opis zaangażowania młodzieży w badania i analizę danych

Badania diagnostyczne – jak pokazuje doświadczenie – realizowane w ramach BMK wśród młodzieży pełnią dwie zasadnicze funkcje, poznawczą i aktywizującą. Pozwalają one określić faktyczne potrzeby młodych osób, co jest warunkiem koniecznym dla efektywności dedykowanych im działań, a także stanowią one forum dla młodych, w ramach którego mogą oni wyrażać swoje oczekiwania, a tym samym doświadczać poczucia podmiotowości. Także w bieżącym roku przebieg badań dobitnie potwierdza, że młodzież ma świadomość roli i znaczenia tychże badań w procesie komunikacji z dorosłymi, a przejawia się to w chętnym przyjmowaniu przez młodych ludzi roli respondentów.

Wytyczne do realizacji projektu

Niezmienną i podstawową dyrektywą wynikającą z dokonanych ustaleń badawczych jest zapewnienie młodym osobom poczucia podmiotowości i sprawstwa w odniesieniu do kwestii uczestnictwa w kulturze. Ma to polegać na inspirowaniu i motywowaniu młodzieży do działań w sferze kultury, diagnozowaniu potrzeb młodych osób, włączaniu ich w procesy decyzyjne dotyczące zagospodarowywania ich tzw. czasu wolnego oraz na ich partycypowaniu w organizacji przedsięwzięć z zakresu kultury, przy jednoczesnym zapewnieniu im jak największej dozy samodzielności. Dorośli mają być wsparciem i drogowskazem. Powinni być dla młodych partnerami, a nie despotycznymi nadzorcami.

Poszczególne Podsumowania zawiera Załącznik 4.

Zakończenie

Notesy kultury sporządzone przez 38-ciu młodych uczestników 10-stu inicjatyw realizowanych w ramach Programu BMK w województwie podkarpackim w 2025 r. pozwoliły zapoznać się ze sposobami biernego i aktywnego ich uczestnictwa w kulturze. Wyniki badań pokazały, że młodzież doświadcza kontaktu z szeroko ujętymi treściami kulturowymi z różną częstotliwością.* Prawie połowa badanych stwierdziła, że kontakt z przekazami kulturowymi miała codziennie, przy czym wynik ten może być związany np. niepostrzeganiem przez młode osoby kwestii korzystania z treści internetowych za pomocą tzw. smartfonów jako przejaw biernego kontaktu z kulturą. Można bowiem przypuszczać, że obecnie takie telefony z dostępem do internetowej sieci są nieodłącznym atrybutem młodzieży. Nieco bardziej wiarygodne mogą być w tym kontekście wyniki dotyczące tworzenia treści kulturowych, jako takich czynności lub zachowań, które łatwiej młodym osobom zidentyfikować jako przedmiot niniejszych badań. W tym przypadku jedynie co trzeci badany przejawiał tego typu aktywność codziennie lub prawie codziennie. Pobyt w szkole (dni robocze) sprzyja nie tylko obiorowi treści kulturowych, ale jeszcze bardziej ich tworzeniu. Choć w weekendy tego typu formy kontaktu z kulturą również mają miejsce, to bardziej niż dni robocze służą one młodym ludziom do zwykłego odpoczynku.

Badana młodzież przeciętnie przeznacza więcej czasu na odbiór przekazów kulturowych, niż na działania twórcze. Młodzi ludzie przyznali, że zarówno odbiór, jak i tworzenie treści kulturowych najczęściej praktykują bez towarzystwa innych osób, głównie w domu. Mowa tu była przeważnie o słuchaniu muzyki, czytaniu książek, oglądaniu filmów i tzw. filmików i grze w gry towarzyskie, a także o rysowaniu, śpiewaniu, grze na instrumentach (głównie pianinie lub keyboardzie) oraz o robieniu zdjęć. Należy przy tym także podkreślić, iż uczestnictwo w kulturze, zarówno to bierne, jak i czynne w przypadku badanych młodych osób ogólnie rzecz ujmując było dość zróżnicowane.

Spacery badawcze, zgodnie z ich ideą, dały okazję ich młodym uczestnikom zaprezentować realizatorom inicjatyw miejsca, w których młodzi ludzie lubią przebywać, i m.in. w których mają okazję w sposób bierny lub czynny doświadczać kontaktu z przekazami kulturowymi.

Z jednej strony były to przestrzenie o ciekawych uwarunkowaniach architektonicznych, specyficznych funkcjach lub walorach krajobrazowych zapewniające młodym ludziom pewien zakres swobody, tj. rynki miejskie, miejscowe lokale gastronomiczne lub parki lub skwery. Z drugiej strony były to miejsca zapewniające młodym osobom profesjonalny kontakt z treściami kulturowymi (centra, domy, ośrodki kultury i biblioteki). Należy tu zaznaczyć, że w niektórych miejscowościach wyraźnie akcentowano deficyty dotyczące tego typu miejsc, przy czym nie tylko w odniesieniu do placówek kultury, ale także takich przestrzeni które byłyby dostosowane do potrzeb młodych osób, byłyby bezpieczne i zapewniające im poczucie nieskrępowania. Przeprowadzone w ramach diagnoz lokalnych Spacery badawcze, jak również spotkania określone jako Panele dyskusyjne dały ponownie dowód, że młodzi ludzie bardzo chętnie rozmawiają o swoich potrzebach oraz potrafią je artykułować na różne sposoby, od bardziej obrazowych po konkretne postulaty. Tego typu działania, jak wynika z wypowiedzi młodych respondentów, są przez nich oczekiwane i doceniane. Co więcej, również informacja zwrotna ze strony animatorów i edukatorów kulturowych jest w tym względzie bardzo pozytywna, i z chęcią organizują oni i uczestniczą w tego typu przedsięwzięciach.

Ponadto niezmiennie także w bieżącym roku, z wypowiedzi młodych osób udzielonych w ramach Notesów kultury, relacji z rozmów przeprowadzonych z nimi w trakcie Spacerów oraz Paneli dyskusyjnych wynika, że dla współczesnej młodzieży bardzo istotne są takie aspekty uczestnictwa w kulturze jak podmiotowość i sprawczość. Taka konkluzja pobrzmiewa też we wszystkich opracowaniach sporządzonych przez animatorów i edukatorów kultury, którzy w bieżącym roku

* Zastosowanie w bieżącym roku aplikacji umożliwiającej wprowadzanie przez młodzież obserwacji dotyczących doświadczenia kultury, a szczególnie jej niedokładne odwzorowanie idei oraz strony technicznej wersji fizycznej spowodowało problem z komplementarnością tak pozyskanych danych oraz uzmysłowiło konieczność wyjaśnienia młodym osobom przed przystąpieniem do badań jak rozumiana jest kwestia obioru i tworzenia treści kulturowych, tj. co kryje się pod tymi pojęciami.

zrealizowali poszczególne inicjatywy w województwie podkarpackim. Podkreślają oni, że przede wszystkim w ich działaniach przyświeca im dążenie do rozpoznawania rzeczywistych potrzeb młodzieży, inspirowanie jej do aktywności kulturowej, zachęcanie do formułowania swoich oczekiwań oraz do partycypacji w podejmowanych inicjatywach na wszystkich etapach, tj. od pomysłu, poprzez projektowanie działań, po ich organizację i realizację.

Podsumowania zabiegów badawczych sporządzone przez realizatorów partnerstw lokalnych także w tym roku pozwalają stwierdzić, iż trafnie rozpoznawali oni potrzeby młodych osób, z którymi i dla których planowali zrealizować inicjatywy z zakresu edukacji kulturowej. W związku z tym należy podkreślić, iż oczekiwania młodzieży dotyczące kwestii podmiotowości i sprawstwa znalazły swoje odzwierciedlenie w praktycznych działaniach – inicjatywach – podjętych w ramach Programu BMK w województwie podkarpackim w 2025 r., a znaczna część opracowań (notatek ze Spacerów, z Paneli oraz Podsumowań) przygotowanych przez animatorów i edukatorów kulturowych, którzy zrealizowali poszczególne inicjatywy w ramach BMK w 2025 r. to gotowe plany działań na rzecz aktywizacji młodych osób, które to przedsięwzięcia uwzględniają potrzeby młodzieży w zakresie wsparcia merytorycznego, organizacyjnego oraz infrastrukturalnego.

Spis rysunków, wykresów i zestawień

Rysunek 1. Przejawy uczestnictwa badanej młodzieży w kulturze w kontekście jej odbioru i tworzenia – chmura słów	12
Rysunek 2. Przejawy uczestnictwa badanej młodzieży w kulturze w kontekście jej odbioru wg płci (dziewczyny i chłopcy) – chmura słów	13
Rysunek 3. Przejawy uczestnictwa badanej młodzieży w kulturze w kontekście jej tworzenia wg płci (dziewczyny i chłopcy) – chmura słów	13
Rysunek 4. Przejawy uczestnictwa badanej młodzieży w kulturze w kontekście jej odbioru wg wieku (13-15 lat, 16-18 lat oraz 19-24 lat) – chmura słów	14
Rysunek 5. Przejawy uczestnictwa badanej młodzieży w kulturze w kontekście jej tworzenia wg wieku (13-15 lat, 16-18 lat oraz 19-24 lat) – chmura słów	15
Rysunek 6. Przejawy uczestnictwa badanej młodzieży w kulturze w kontekście jej odbioru wg miejsca zamieszkania (wieś i miasto) – chmura słów	15
Rysunek 7. Przejawy uczestnictwa badanej młodzieży w kulturze w kontekście jej tworzenia wg miejsca zamieszkania (wieś i miasto) – chmura słów	16
Rysunek 8. Przejawy uczestnictwa badanej młodzieży w kulturze w kontekście jej odbioru wg dni tygodnia (dni robocze vs. dni wolne, tj. sobota, niedziela) – chmura słów	16
Rysunek 9. Przejawy uczestnictwa badanej młodzieży w kulturze w kontekście jej tworzenia wg dni tygodnia (dni robocze vs. dni wolne, tj. sobota, niedziela) – chmura słów	17
Rysunek 10. Odbieranie i tworzenie kultury przez badaną młodzież w kontekście towarzystwa – chmura słów	17
Rysunek 11. Miejsca odbierania i tworzenia kultury przez badaną młodzież – chmura słów	18
Rysunek 12. Czas poświęcony przez badaną młodzież na odbieranie i tworzenie kultury – chmura słów	18
Rysunek 13. Czas poświęcony przez badaną młodzież na odbieranie kultury wg dni tygodnia (dni robocze oraz sobota, niedziela) – chmura słów	19
Rysunek 14. Czas poświęcony przez badaną młodzież na tworzenie kultury wg dni tygodnia (dni robocze oraz sobota, niedziela) – chmura słów	19
Rysunek 15. Czas poświęcony przez badaną młodzież na odbiór kultury wg płci (kobiety i mężczyźni) – chmura słów	20
Rysunek 16. Czas poświęcony przez badaną młodzież na tworzenie kultury wg płci (kobiety i mężczyźni) – chmura słów	20

Wykres 1. Płeć uczestników badań zrealizowanych za pomocą Notesów kultury w ramach BMK w woj. podkarpackim w 2025 r. (Dane w %, N=37)	5
Wykres 2. Wiek uczestników badań zrealizowanych za pomocą Notesów kultury w ramach BMK w woj. podkarpackim w 2025 r. (Dane w %, N=36)*	6
Wykres 3. Przedziały wiekowe uczestników badań zrealizowanych za pomocą Notesów kultury w ramach BMK w woj. podkarpackim w 2025 r. (Dane w %, N=36)*	6
Wykres 4. Miejsce zamieszkania uczestników badań zrealizowanych za pomocą Notesów kultury w ramach BMK w woj. podkarpackim w 2025 r. (Dane w %, N=35)*	7
Wykres 5. Bierne i czynne uczestnictwo w kulturze badanej młodzieży w poszczególnych dniach tygodnia (Liczba wskazań poszczególnych aktywności lub ich braku)*	7
Wykres 6. Uczestnictwo badanej młodzieży w kulturze wg typu dnia tygodnia (roboczy, tj. pn. -pt. oraz wolny, tj. sob. i nd.) wraz z różnicą pomiędzy aktywnością w dniach roboczych i wolnych (Liczba wskazań poszczególnych aktywności lub ich braku)*	8

Zestawienie 1. Częstotliwość odbioru treści kulturowych przez badaną młodzież w poszczególnych dniach tygodnia	9
Zestawienie 2. Częstotliwość tworzenia treści kulturowych przez badaną młodzież w poszczególnych dniach tygodnia	10
Zestawienie 3. Miejsce zamieszkania respondentów oraz inicjatywy wg czasu realizacji Notesów kultury	11

Operator regionalny
Programu Bardzo Młoda Kultura
w województwie podkarpackim

**CENTRUM KULTURALNE
w Przemyślu**

Instytucja Kultury Województwa Podkarpackiego

ul. Stanisława Konarskiego 9
37-700 Przemyśl
tel./fax 16 678 20 09
e-mail: ck@ck.przemysl.pl